

Distributional Wealth Accounts

NBB Webinar

12 Juni 2024

NBB statistieken: in het maatschappelijk belang

- De productie en verspreiding van onafhankelijke kwaliteitsvolle statistieken is een van de kernopdrachten van de NBB
- Integraal van belang voor het werk van vele andere diensten van de NBB, maar ook daarbuiten
- Nieuwe strategie voor NBB statistieken, met de nadruk op:
 - Verzekeren van de **relevantie** van onze statistieken: nieuwe ontwikkelingen en inzichten – ook internationaal;
 - Verzekeren van de **kwaliteit** en de **onafhankelijkheid** van ons werk;
 - Sterkere en begrijpelijke **communicatie** van data en cijfermateriaal – voor zowel experts als niet-experts.
- Nieuwe statistieken over **Distributional Wealth Accounts** is een goed voorbeeld van wat we in de toekomst meer willen gaan doen

Distributional Wealth Accounts

- Distributional Wealth Accounts (DWA) vormen een nieuwe statistiek die een **distributieve dimensie** toevoegt aan het netto **vermogen** van de **huishoudens**.
- Het doel is om op kwartaalbasis de verdeling van het netto vermogen van de huishoudens te publiceren uitgesplitst, in de verschillende **instrumenten** en met enkele **indicatoren**
- De basisbronnen zijn de macro-gegevens van **nationale sectorrekeningen** en de micro-gegevens uit de **Household Finance and Consumption Survey** (HFCS).
- De DWA zijn **experimenteel**. Ze omvatten enkele schattingen waarvoor een gevoeligheidsanalyse is uitgevoerd, maar de resultaten kunnen onderhevig zijn aan een grotere onzekerheid in vergelijking met andere statistieken.
- De methodologie van de DWA werd ontwikkeld door de **ECB** in samenwerking met de nationale centrale banken van de eurozone. Er worden cijfers opgemaakt voor alle **eurolanden** en de **eurozone** als geheel. Een vergelijking tussen verschillende landen dient echter met de nodige voorzichtigheid te gebeuren.

Distributional Wealth Accounts

Statistische ontwikkelingen

- De DWA werden onder meer ontwikkeld ter ondersteuning van het monetair beleid van de ECB. Ze bieden eveneens een antwoord op de grote interesse uit de academische wereld en het brede publiek.
- Verschillende initiatieven in de statistische wereld:
 - Hervorming van het **System of National Accounts** (SNA 2008 -> SNA 2025): nieuw hoofdstuk over huishoudens, met de integratie van distributieve informatie in het opmaken van de nationale rekeningen.
 - **G-20 Data Gaps Initiative**: aanbevelingen van de G-20 landen om tegen 2026 een distributieve opdeling te maken van het inkomen, de consumptie en het vermogen van de huishoudens (opgevolgd door de OESO).
- De NBB zal ook **Distributional National Accounts** (DNA) over het **inkomen** en de **consumptie** van de huishoudsector publiceren. Experimentele resultaten worden verwacht na de benchmark revision van de nationale rekeningen in het 4de kwartaal van 2024.

DWA: methodologie

Nationale Sectorrekeningen (QSA): Macro gegevens

Trimestrieel, vanaf 1999

Exhaustief

ESA 2010 methodologie

Financiële activa/passiva en niet-financiële activa

Tijdig beschikbaar

Geen verdeling van de huishoudsector

HFCS: Micro gegevens

Om de drie jaar, vanaf 2010

Enquête bij +-91000 huishoudens in de eurozone

Coördinatie op niveau van ESCB

Zeer gedetailleerde informatie

Minder snel beschikbaar

Lage frequentie – ontbreken van hoogste vermogens

Distributional Wealth Accounts (DWA)

Linken van QSA en HFCS

Matchen van de instrumenten

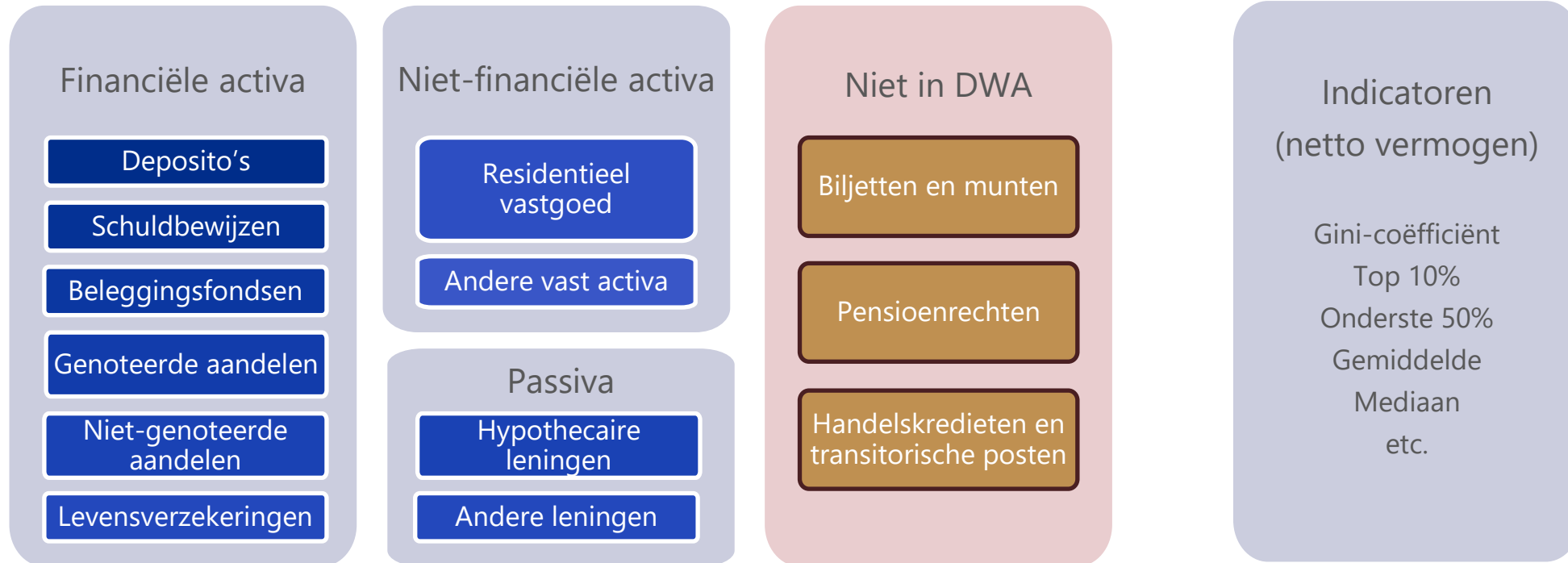
Timing aanpassen

Belangrijkste uitdaging: "bridging the gap"

- **Coherent met macro-aggregaten**
- **Trimestrieel, tijdig beschikbaar**

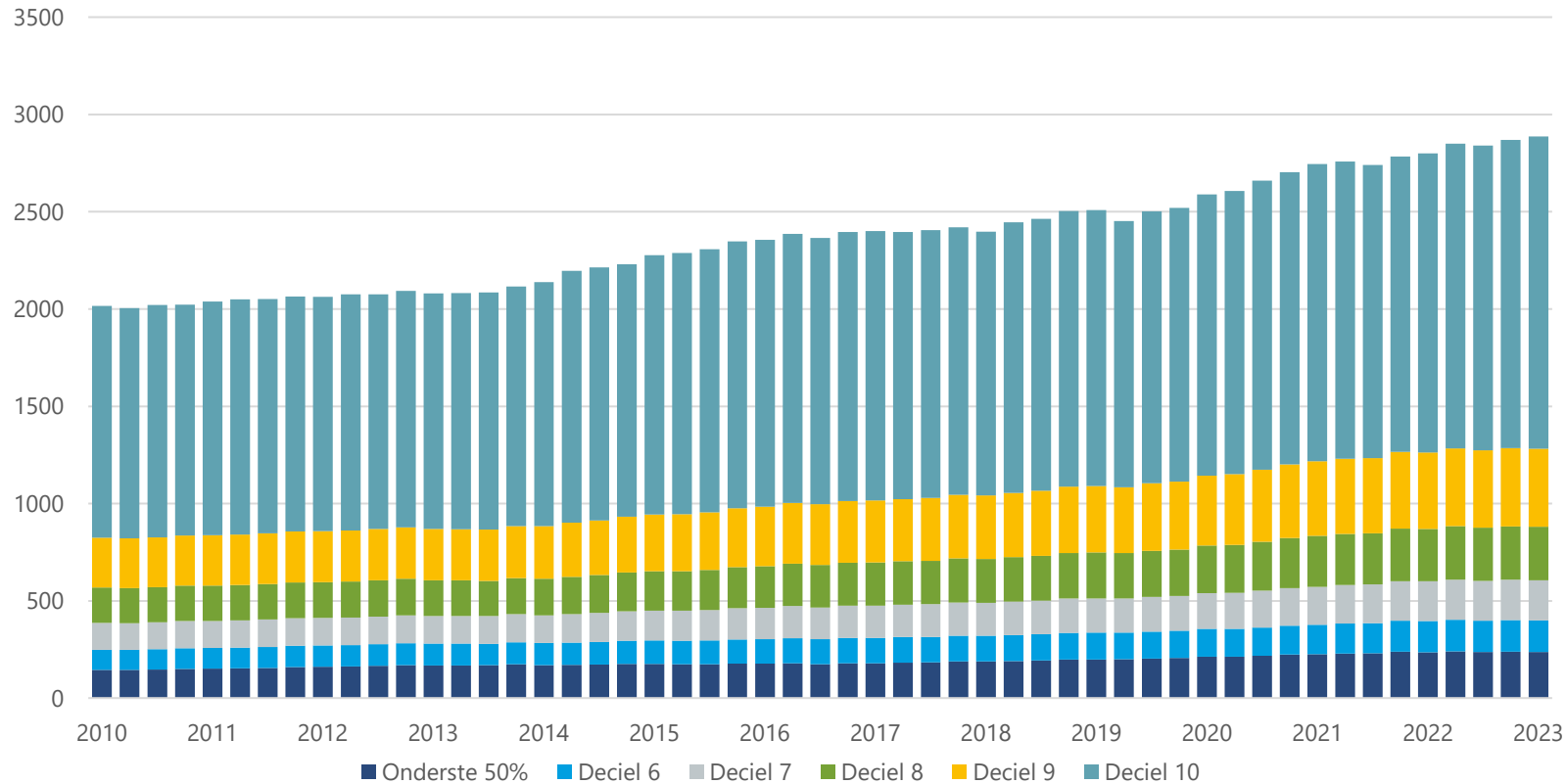
DWA: inhoud

DWA: netto vermogen

Netto vermogen van de huishoudens in België

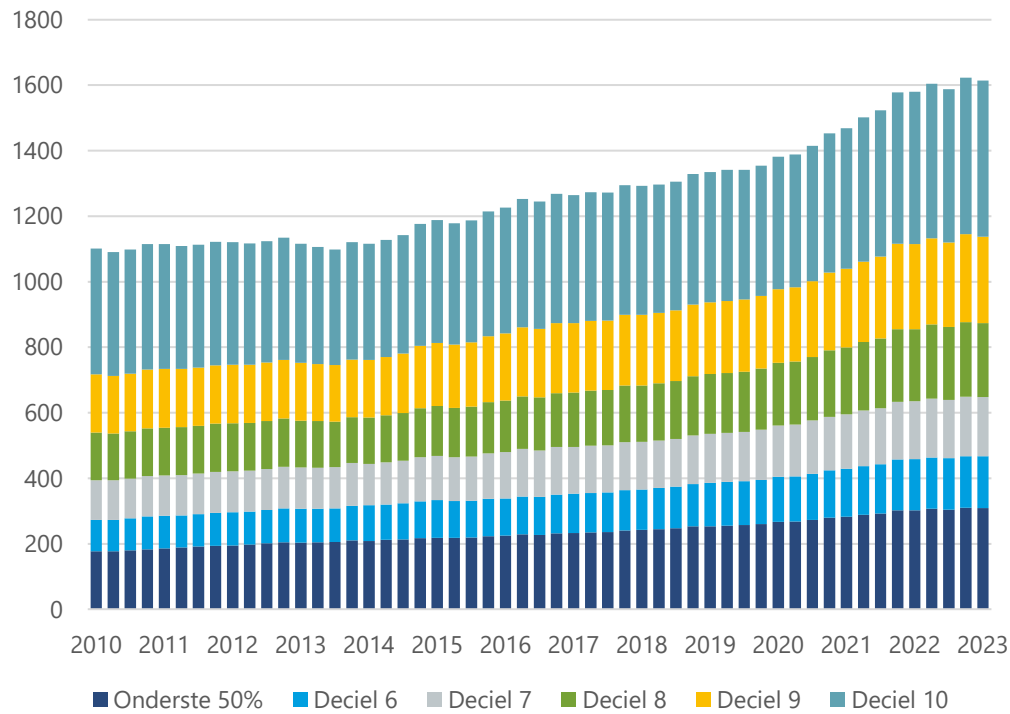
- Meer dan de helft (56% op eind december 2023) van het netto vermogen is in het bezit van de top 10% rijksten (deciel 10).
- De 50% minst vermogenden (onderste 50%) bezitten 8,2% van het totale netto vermogen.

Bron: NBB. In mia. euro.

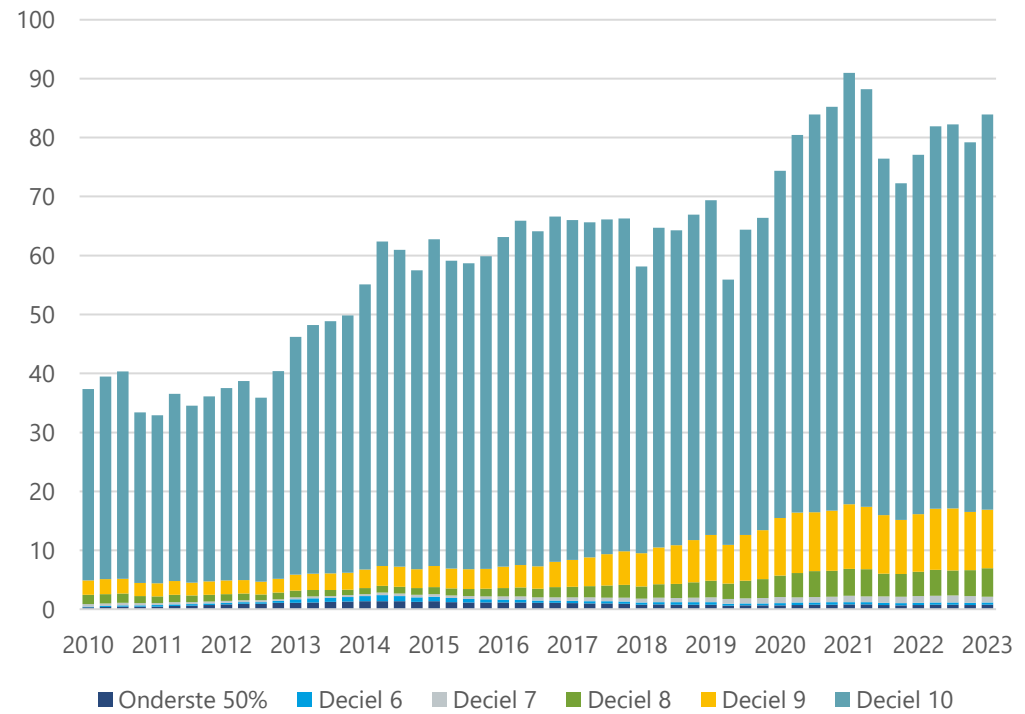

DWA: uitsplitsing in instrumenten

Residentieel vastgoed

Genoteerde aandelen

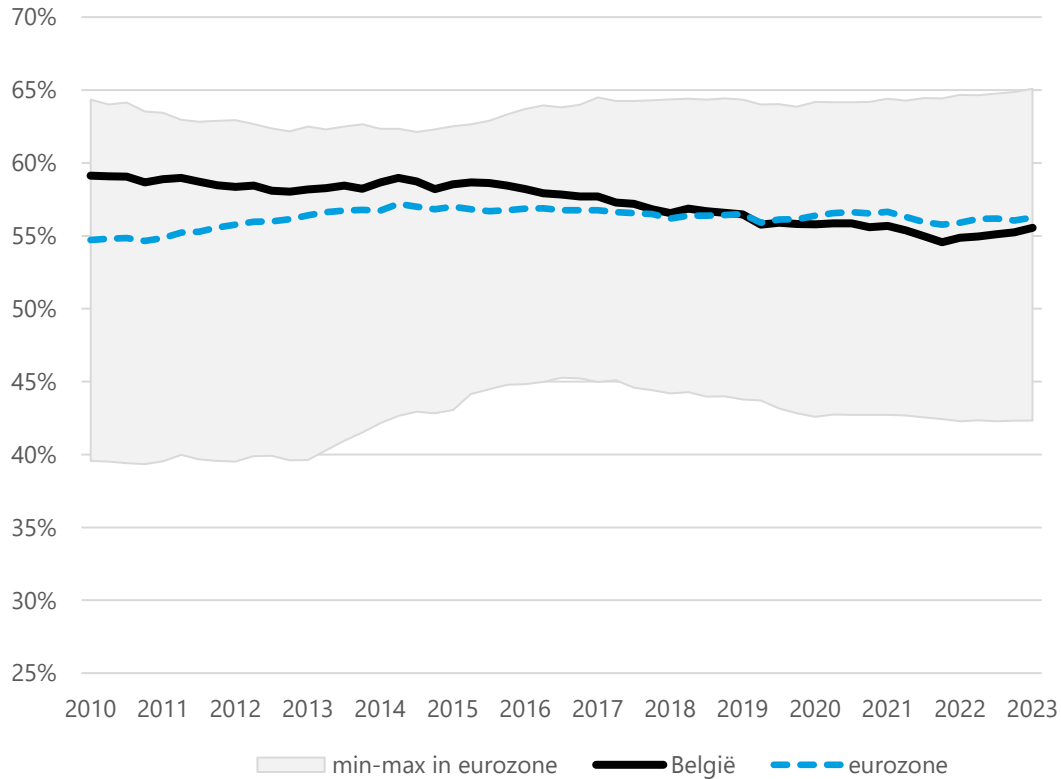

Bron: NBB. In mia. euro.

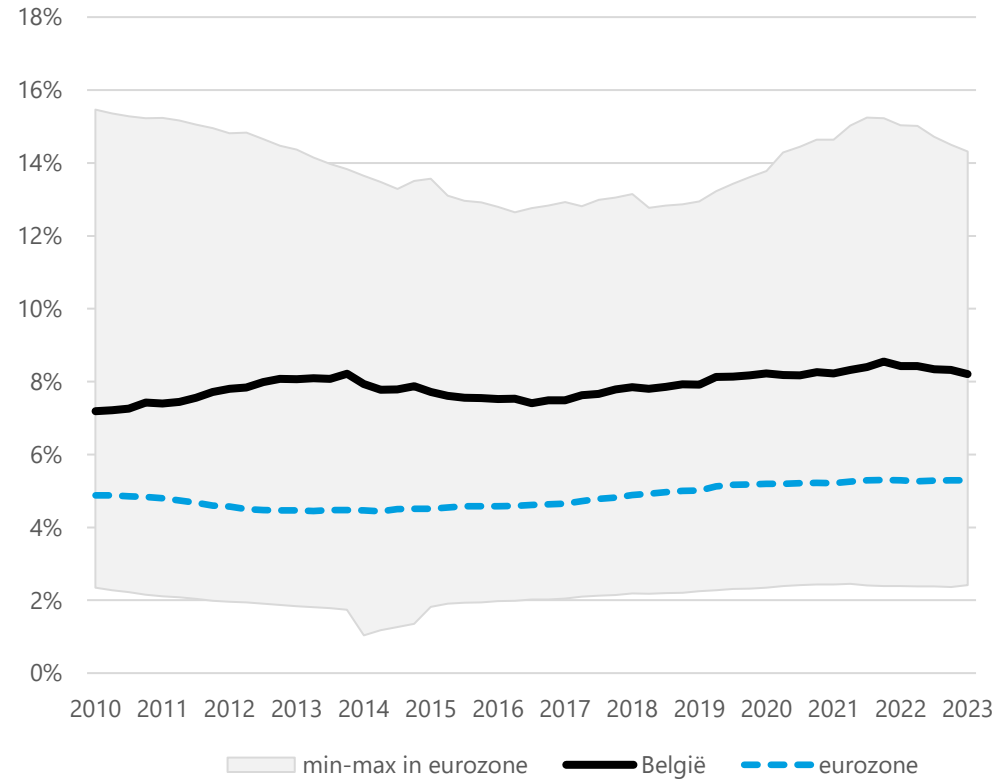

DWA: indicatoren

Percentage netto vermogen in bezit van top 10%

Percentage netto vermogen in bezit van bottom 50%

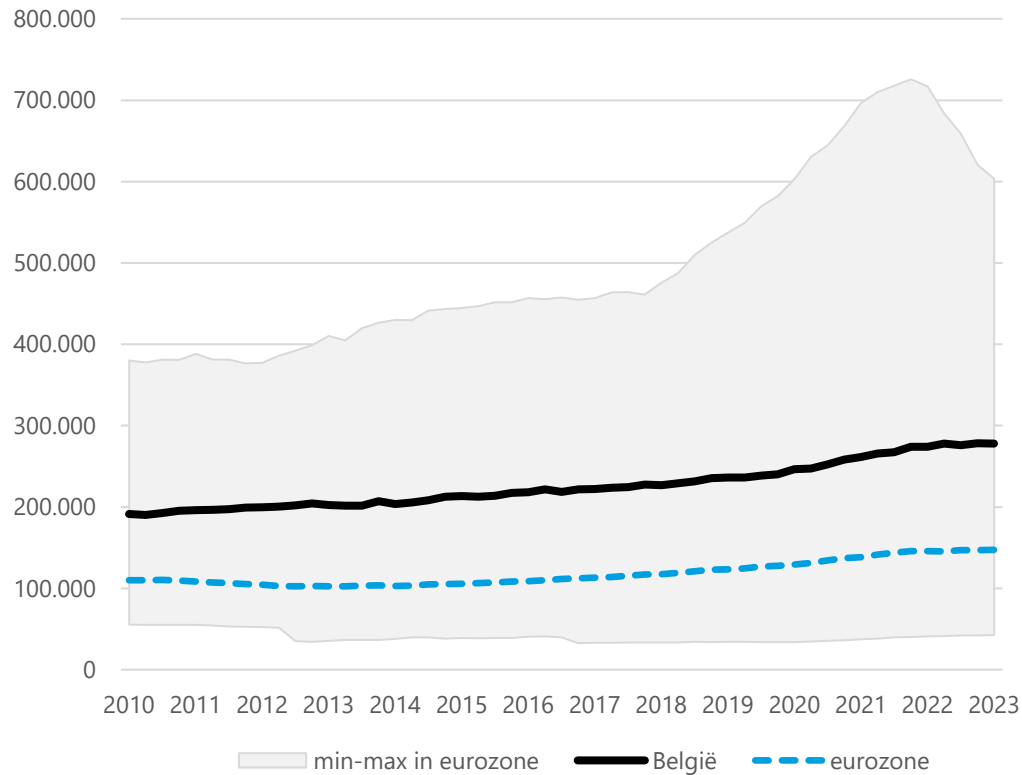

Bron: NBB.

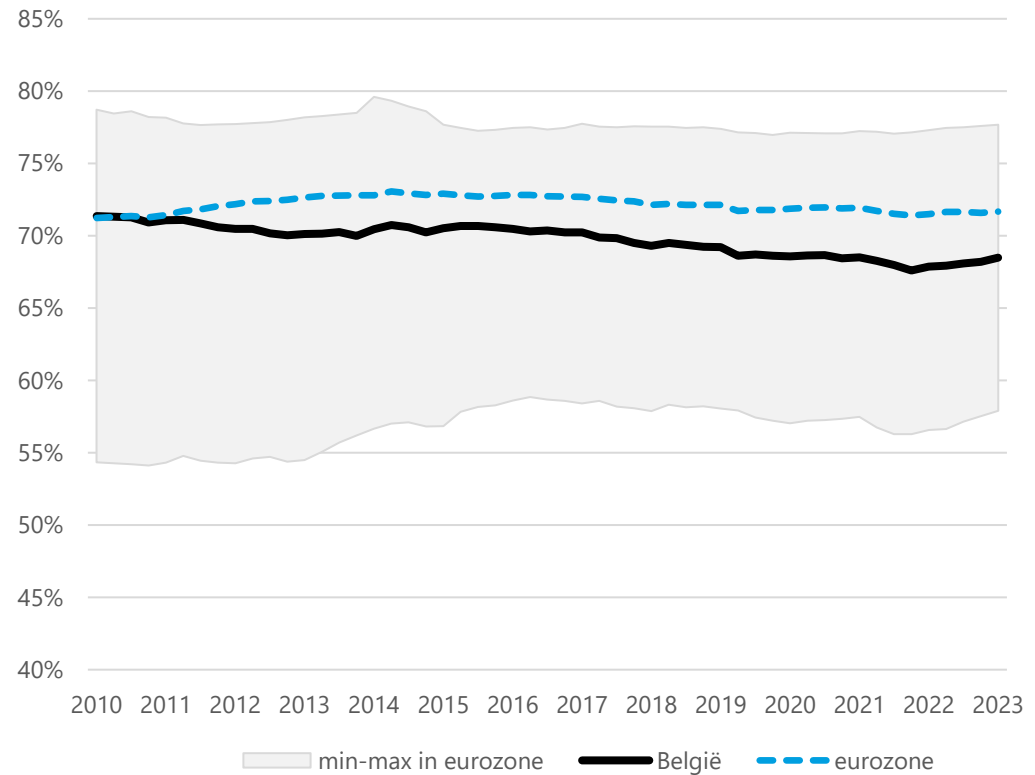

DWA: indicatoren

Mediaan netto vermogen

Gini-coëfficiënt

Bron: NBB. In mia. euro.

Étude des inégalités : un enjeu majeur

NBB Webinar

12 juin 2024

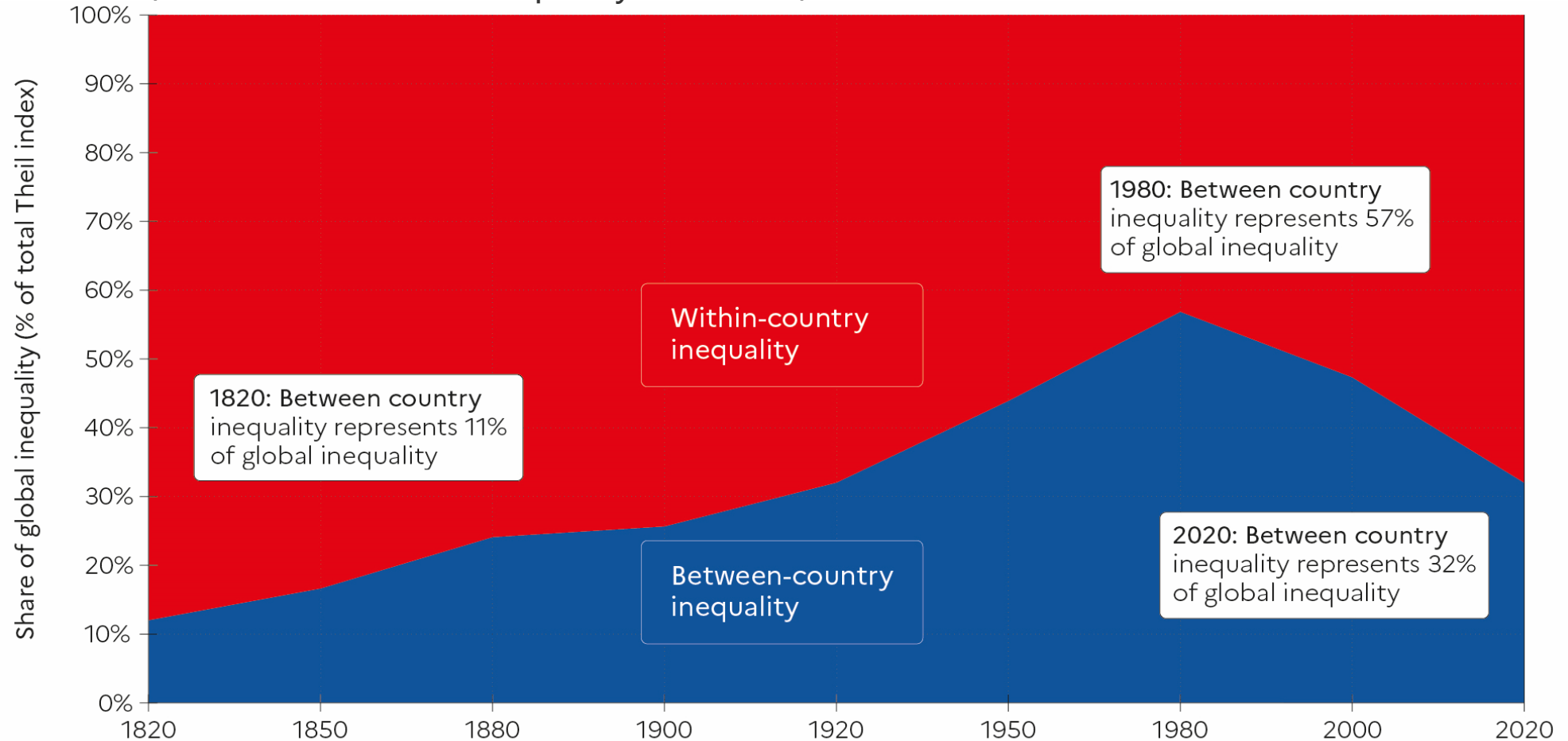
Inégalités de revenu et de richesse

- La distribution des richesses est nettement plus inégalitaire que la distribution des revenus mais la corrélation entre les deux est forte.
- Les inégalités tendent à se cumuler et se reproduire :
 - Les moyens financiers influencent l'accès au logement, à la santé, l'éducation, aux loisirs etc.
 - Les revenus du capital et l'héritage renforcent les inégalités.
- Depuis les années 1980 les inégalités :
 - Ont diminué entre les pays au niveau mondial.
 - Ont sensiblement augmenté au sein des pays (émergents et anglo-saxons en particulier).

Baisse des inégalités entre pays depuis les années 1980

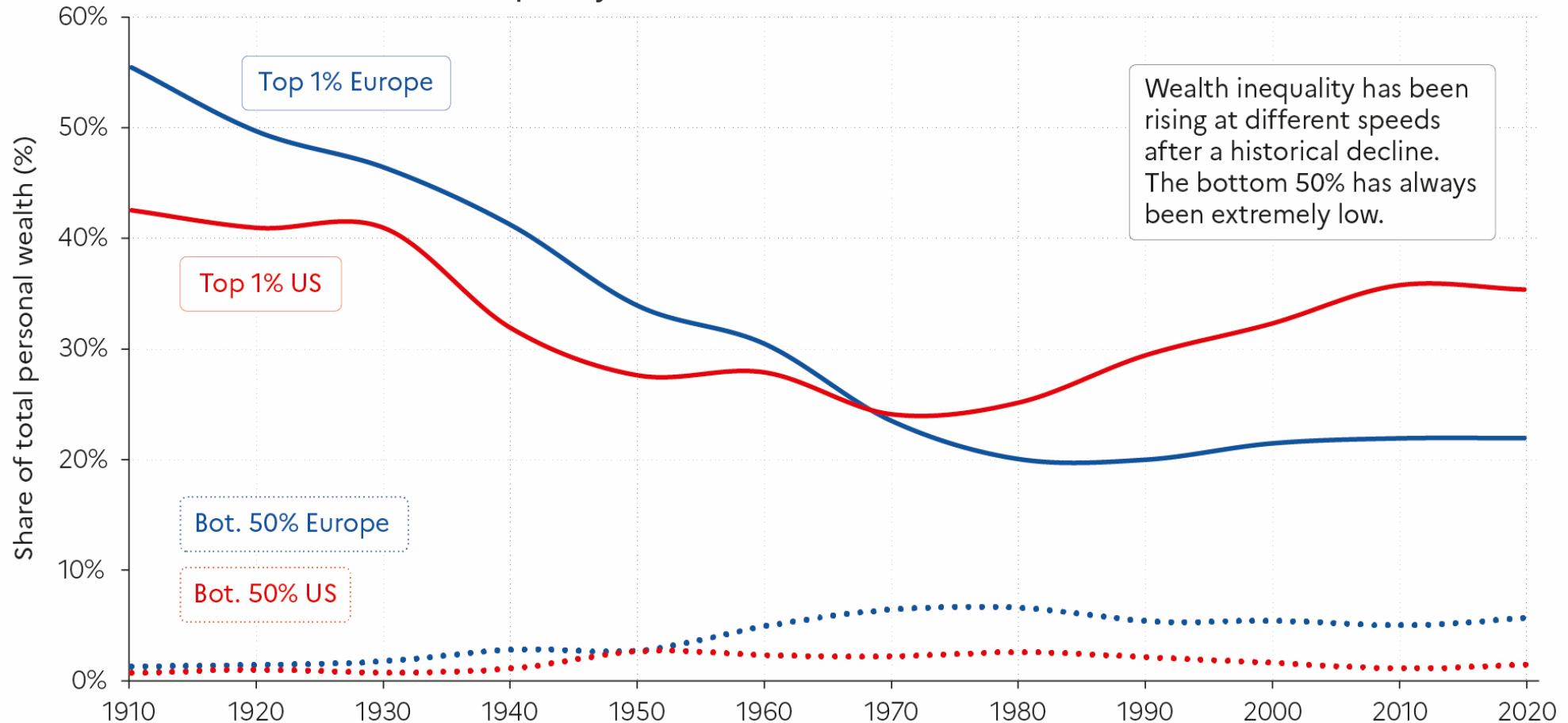
Inégalités globale des revenus : inégalités au sein des pays et entre les pays (1820-2020, World Inequality Database)

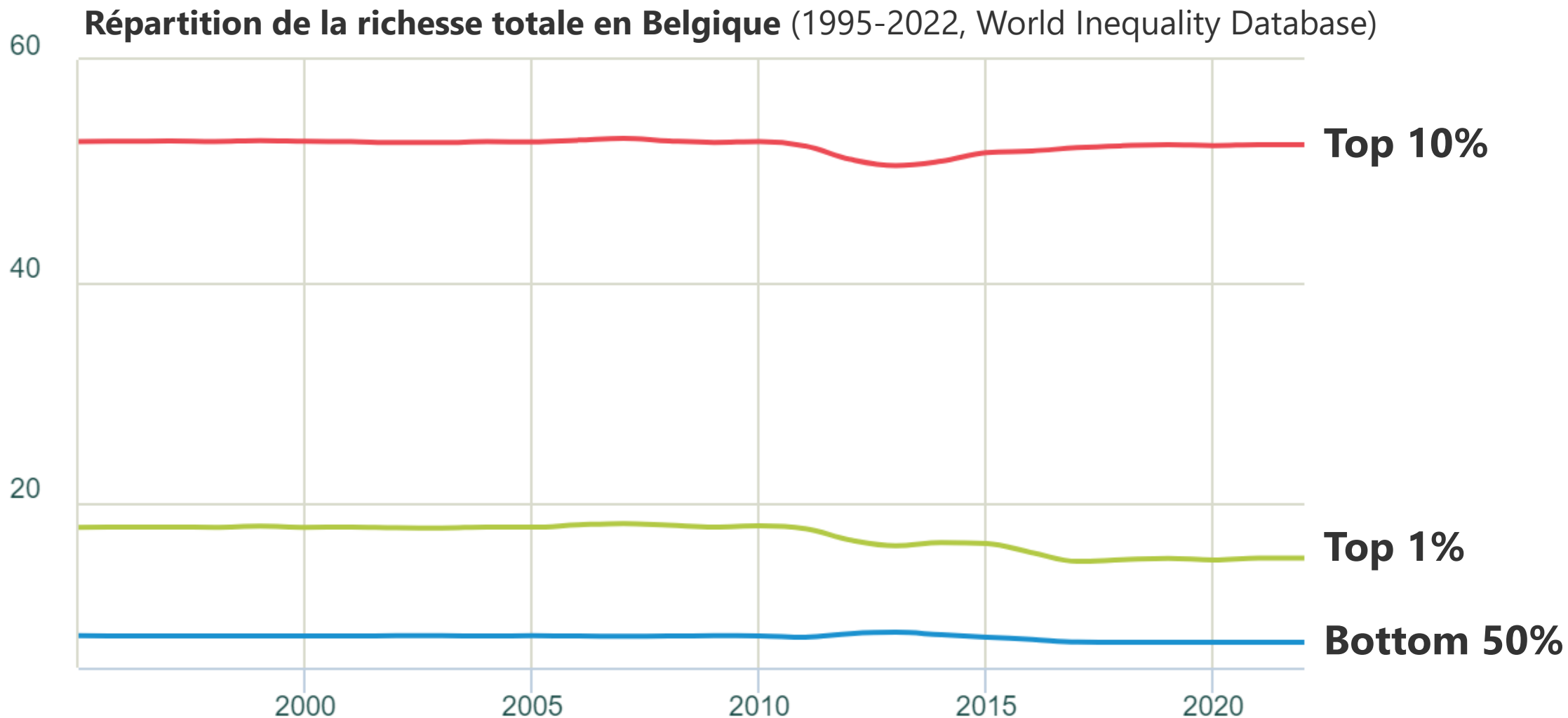
Hausse des inégalités au sein des pays depuis les années 1980

Part des 1% les plus nantis et des 50% les moins nantis dans la richesse totale (1910-2020, World Inequality Database)

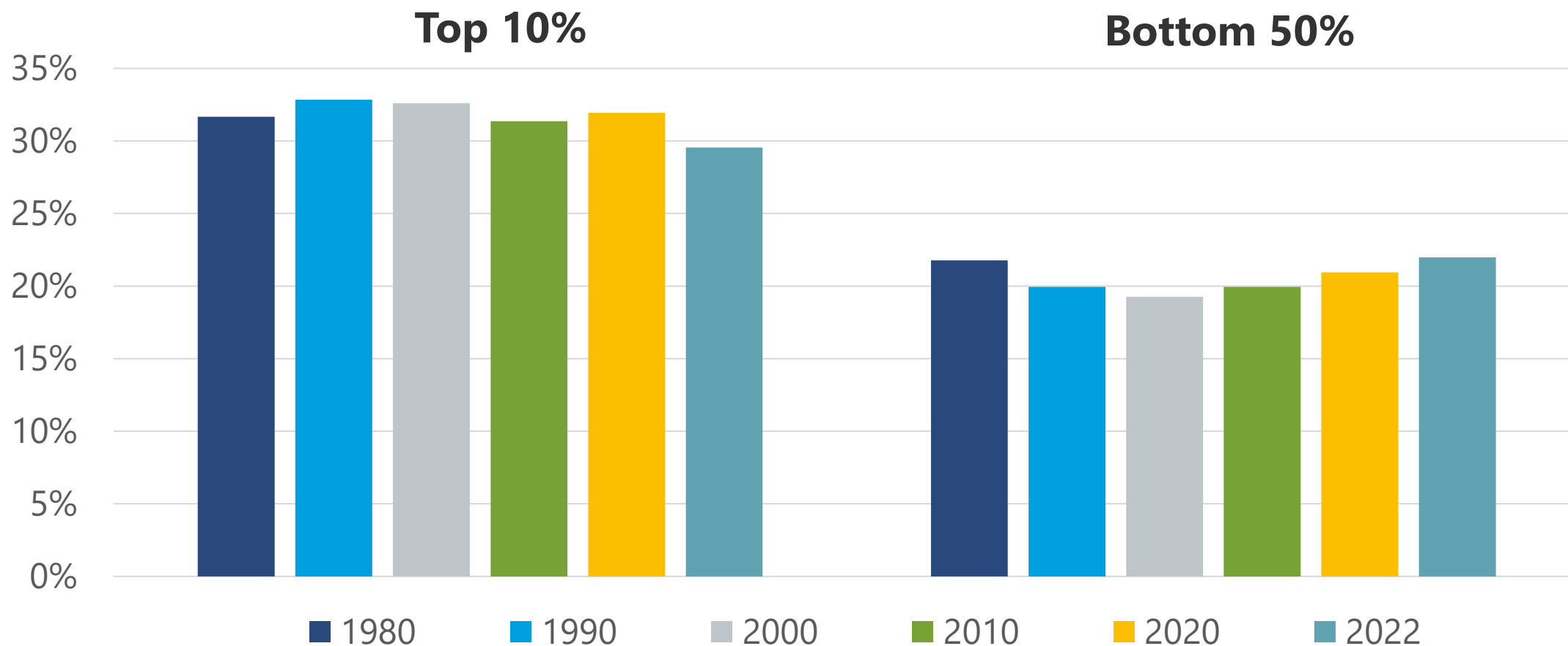
Les inégalités de richesse sont demeurées assez stables en Belgique

Les inégalités de revenu ont diminué en Belgique

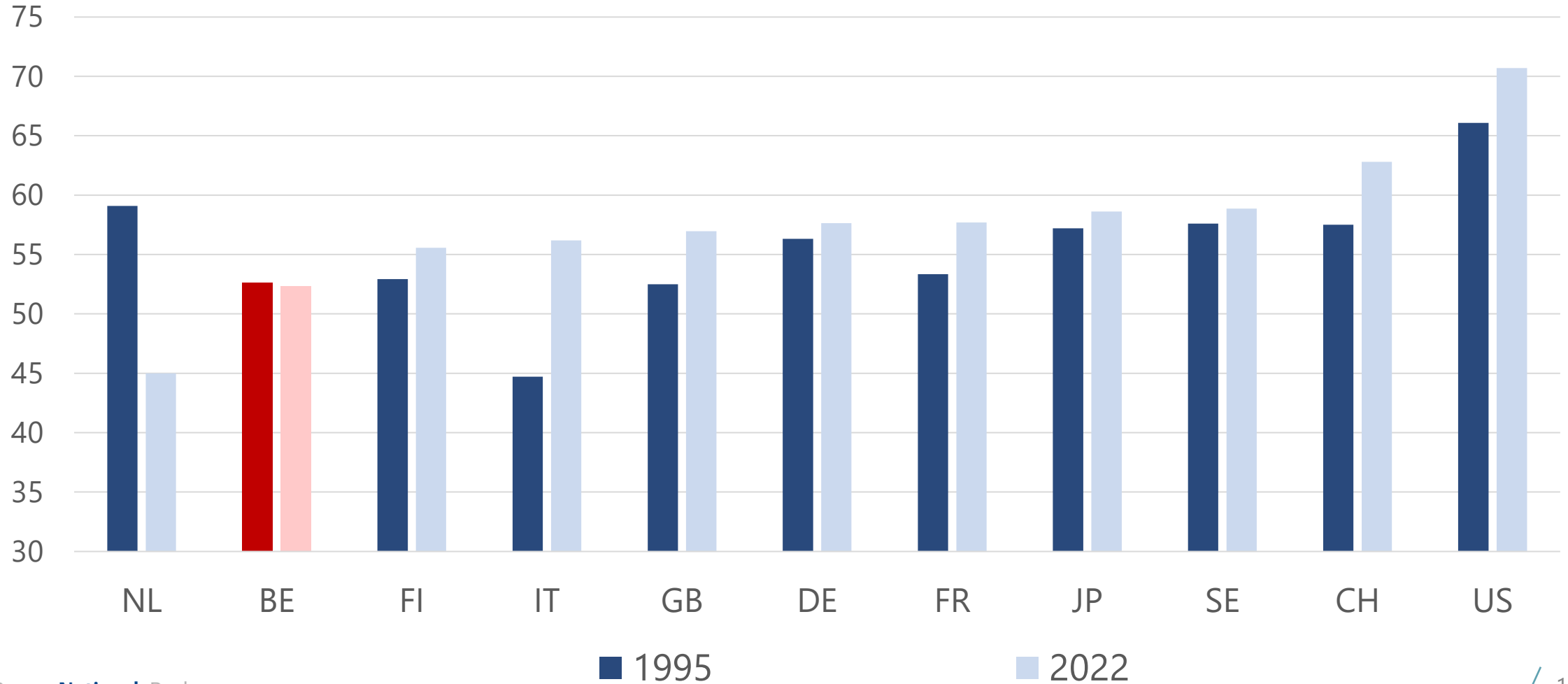
Répartition des revenus après taxation en Belgique (1981-2022, World Inequality Database)

La Belgique ressort comme un des pays les plus égalitaires de l'OCDE

Répartition de la richesse, part des 10% les plus nantis (1995 & 2022, World Inequality Database)

Pourquoi se préoccuper des inégalités ?

- Pour partie, les inégalités sont **source de progrès économique** : la perspectives d'accéder à des revenus/un patrimoine supérieurs créent des incitants à étudier, travailler, entreprendre, innover etc.
- Au-delà d'un certain niveau les inégalités renferment toutefois des **coûts élevés** :
 - Au niveau « **micro** » : elles créent des désavantages persistants pour certains individus ; pèse sur les opportunités, nuisent à la réduction de la pauvreté et à l'épanouissement personnel. Dans la plupart des sociétés les inégalités préoccupent la population (OCDE).
 - Au niveau « **macro** » : elles pèsent sur la cohésion, les ressources et la confiance dans les institutions. La concentration des revenus/richesses peut compromettre la croissance/stabilité macroéconomique (FMI). Elles sont corrélées à une plus forte dégradation de l'environnement. Les banques centrales se sont emparées du sujet.

La BNB et les inégalités/disparités

- Sujet qui figure parmi les thèmes d'analyse stratégiques de la Banque.
- Diverses études ont déjà eu lieu :
 - Article sur la « croissance inclusive » dans la Revue économique de juin 2019
 - Études sur les disparités économiques et financières entre les ménages, sous différents angles, tel l'accès à l'endettement et le coût qu'il représente, son incidence sur la consommation et les facteurs qui sous-tendent les divergences salariales.
 - Étude des retombées de la crise du COVID-19 et mise en évidence sa nature asymétrique : les personnes se trouvant déjà dans une situation précaire ont été plus durement touchées, tandis que les ménages plus nantis ont pu épargner davantage.

Nouvelles statistiques sur la distribution des richesses

- Les indicateurs de mesure des inégalités (indicateurs relatifs à la distribution des revenus ou des richesses) sont multiples. Aucun indicateur ne permet à lui seul d'appréhender de manière satisfaisante le phénomène. Régulièrement des ensembles de données différentes indiquent un niveau d'inégalités différent.
- Les nouvelles données sur la distribution des richesses offrent de nouvelles possibilités d'études. Elles apparaissent plus qualitatives que les données existantes :
 - Correction apportée pour les biais habituels (sous-estimation/réponse partielle des plus nantis)
 - Données trimestrielles
 - Disponibles après 5 mois
- La prudence s'impose néanmoins : statistiques expérimentales qui reposent sur des enquêtes (HFCS) et non sur des données administratives exhaustives. Elles sont partielles (nombre d'indicateurs limités) et demeurent potentiellement sujettes à certains biais.

Enseignements préliminaires

- Les inégalités de richesse (mesurées sur la base de la part des richesses détenues par les 10% les plus riches) sont quelque peu supérieures à ce que les données disponibles jusqu'ici laissaient apparaître. Exemple pour 2017 : 47% (OCDE) ; 52% (Inequality Database) et 58% (BCE).
- Les inégalités de richesse se sont néanmoins inscrites en recul depuis 2011, et la Belgique ressort aujourd'hui comme étant moins inégalitaire que la zone euro en moyenne (55% vs. 56% de part des 10% les plus aisés).
- C'est également ce qu'indique le coefficient de GINI, une mesure plus large de la distribution des richesses.
- Parmi les facteurs explicatifs à la baisse des inégalités de richesse au cours des dernières années : (1) La hausse plus contenue des prix de l'immobilier en comparaison avec nombre d'autres pays de la zone euro, ce qui favorise l'accès à la propriété ; (2) la proportion élevée de propriétaires ; et (3) la hausse moins prononcée des actions belges, sachant que ces actifs sont typiquement concentrés chez les hauts patrimoines.

Conclusions et réflexions

NBB Webinar

12 juin 2024

Conclusies

Belangrijkste vaststellingen:

- Nieuwe **experimentele statistieken** tonen de ongelijke verdeling van het netto vermogen van de huishoudens.
- Meer dan de helft (56%) van het netto vermogen van de huishoudens is in het bezit van de **10% rijksten**
- De **50% minst vermogenden** bezitten 8,2% van het netto vermogen.
- De **ongelijkheid**, gemeten aan de hand van het percentage van het vermogen in bezit van de 10% rijksten of de Gini-coëfficiënt, is **de laatste vijf jaren licht gedaald**.
- Het **mediaan vermogen** van de huishoudens in België ligt hoger dan in de meeste landen van de eurozone.
- Deze nieuwe experimentele statistieken over de verdeling van het vermogen bevestigen dat de ongelijkheid in België relatief beperkt is **in vergelijking met andere landen van de OESO** (andere rijke landen).

Waarom zijn deze statistieken maatschappelijk relevant?

- Om de economische realiteit van de **diversiteit en de heterogeniteit van de huishoudens** in België adequaat weer te geven.
- Daarom neemt de **vraag naar distributieve gegevens** steeds meer toe. De publicatie van deze statistieken past dus in een evolutie waarbij dergelijke gegevens steeds verder worden ontwikkeld, zelfs wanneer ze nog experimenteel zijn.
- Deze statistieken zijn des te belangrijker voor de samenleving, aangezien onderzoek aantoont dat de **versterkende effecten van vermogensverschillen** (stock) op inkomensongelijkheid (transacties) en op meer algemene sociale ongelijkheden (onderwijs, toegang tot de arbeidsmarkt, en dergelijke) groot kunnen zijn.
- **Meerdere factoren** kunnen in de toekomst de ongelijkheid vergroten: nieuwe technologieën, digitale transitie, energietransitie, vergrijzing van de bevolking, enz.

Waarom deze statistieken in lijn met de waarden en missies van de Bank

- Door de maatschappelijke relevantie sluit de publicatie van deze gegevens perfect aan bij de waarden van de Bank om **maatschappelijk verantwoord** te zijn, uitgevoerd door onze onafhankelijk experts.
- De NBB als leverancier van **kwaliteitsvolle statistieken**
- Bijdrage aan het **monetair beleid** (prijsstabiliteit): ongelijkheden kunnen niet enkel de economische stabiliteit, maar ook de doeltreffendheid van het monetaire beleid beïnvloeden. Vandaar de noodzaak aan meer informatie over ongelijkheid.

Distributional Wealth Accounts

NBB Webinar

12 Juni 2024